

**Az emberi erőforrások minisztere
.../2014. (...) EMMI rendelete**

**az országos múzeum, az országos szakmúzeum, a nemzeti könyvtár, az országos
szakkönyvtár és az állami egyetem könyvtárának kiemelt feladatairól**

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 100. § (3) bekezdés *x*) pontjában, valamint a 9. §. tekintetében a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 100. § (3) bekezdés *o*) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 41. § *j*) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

**1. Az országos múzeum, az országos szakmúzeum, a nemzeti könyvtár, az országos
szakkönyvtár és az állami egyetem könyvtárának kiemelt feladatai**

1. § (1) E rendelet tartalmazza

a) az országos múzeum, az országos szakmúzeum (a továbbiakban együtt: múzeum),
b) a nemzeti könyvtár,
c) az országos szakkönyvtár, valamint
d) az állami egyetem könyvtára (a továbbiakban: egyetemi könyvtár)
számára a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kultv.) alapján ellátott feladataik körében a kiemelt feladatokat.

(2) A múzeum a gyűjtőkörében, valamint az (1) bekezdés *b*)-*d*) pontja szerinti könyvtár a szakterületén kiemelt feladatként

a) minőségi gyűjteményfejlesztést folytat,
b) tudásközpontként módszertani, tudományos, szolgáltató és archiválási feladatokat lát el,
c) képzési és továbbképzési tevékenységet végez,
d) részt vesz hazai és nemzetközi tudományos együttműködésekben, különös figyelemmel határon túli együttműködésekre,
e) elősegíti a társadalmi felzárkózást és a diszkrimináció csökkentését, valamint
f) hozzájárul a köznevelés eredményességéhez.

(3) A múzeum és az (1) bekezdés *b*)-*d*) pontja szerinti könyvtár a kiemelt feladatai ellátásáról éves beszámolót készít, amelyet legkésőbb a tárgyévét követő év február 28-áig elküld a kultúráért felelős miniszternek (a továbbiakban: miniszter).

(4) A miniszter a kiemelt feladatok ellátását a múzeumi szakfelügyelet és a könyvtári szakfelügyelet útján ellenőrzi.

2. Az országos múzeum és országos szakmúzeum kiemelt feladatainak ellátása

2. § Az 1. § (2) bekezdés *a)-c)* pontja szerinti kiemelt feladata ellátása érdekében a múzeum tudásközpontként

a) a gyűjtemények gyarapítása, feldolgozása, valamint közreadása és társadalmi hasznosítása során tudásátadó tevékenységet, ennek keretében mentoráló és tanácsadó tevékenységet végez,

b) a muzeológiai, illetve múzeumpedagógiai, digitalizálási vagy állományvédelmi tevékenység országos szakmai kompetenciaközpontjaként működik,

c) a miniszter által akkreditált képzéseket, valamint tanfolyamokat és szakterület-specifikus képzéseket szervez vagy munkatársai ilyen képzéseken oktatói tevékenységet látnak el,

d) működteti a gyűjtőkörébe tartozó kulturális javak országos központi szakági adattárát,

e) a gyűjtőkörébe tartozó kulturális javakat tartalmazó magángyűjteményekkel szoros együttműködést épít ki, közös kiállításokat és kutatási programokat valósít meg, valamint

f) koordinálja a gyűjtőkörébe tartozó kulturális javak digitalizálását, központi online adatbázisok kiépítését.

3. § Az 1. § (2) bekezdés *d)* pontja szerinti kiemelt feladata ellátása érdekében a múzeum

a) tudományszervezési feladatokat lát el,

b) szakmai konferenciákat szervez,

c) nemzetközi partnerkapcsolatokat tart fenn,

d) elősegíti a hungarikumok külföldi megismertetését és népszerűsítését, valamint

e) kiállítási politikájával biztosítja a gyűjteményi mobilitás elvének való megfelelést.

4. § Az 1. § (2) bekezdés *e)* pontja szerinti kiemelt feladata ellátása érdekében a múzeum

a) célzott programjaival elősegíti a kulturális értékekhez való általános hozzáférés javítását, ennek keretében a hátrányos helyzetű területek és csoportok felzárkóztatását,

b) olyan programokat szervez, melyek alkalmasak a szemléletformálására, így jelentős mértékben hozzájárulnak a toleranciára neveléshez, a diszkrimináció csökkentéséhez, valamint

c) hozzájárul ahhoz, hogy az infó-kommunikációs kompetenciák mindenki számára hozzáférhetővé váljanak, és ezzel csökkenjen a digitális írástudás hiánya

5. § Az 1. § (2) bekezdés *f)* pontja szerinti kiemelt feladata ellátása érdekében a múzeum

a) részt vesz a köznevelési tartalomfejlesztésekben, beleértve a kerettantervi szabályozást is, továbbá a formális, non-formális és informális képzésekben,

b) fogadó szervezetként részt vesz az iskolai közösségi szolgálat teljesítésében, valamint

c) részt vesz az iskolai tehetséggondozás és felzárkóztatás céljainak megvalósításában.

3. A muzeális intézmények együttműködési kötelezettsége

6. § (1) A Kultv. 37/A. § (6) bekezdése szerinti együttműködési kötelezettség körében az 1. § (2) bekezdés *a)* és *b)* pontjában meghatározott kiemelt feladatok ellátása során a múzeum és a gyűjtőkörének megfelelő, a feladatellátással érintett muzeális intézmény köteles együttműködni.

(2) A 2. § *d)* pontja szerinti feladat teljesülése érdekében a muzeális intézmény a múzeum megkeresésére gyűjteményéről és tudományos kutatásairól információszolgáltatási

kötelezettséggel tartozik a gyűjtőkörének megfelelő múzeum országos központi szakági adattára számára.

4. A nemzeti könyvtár kiemelt feladatainak ellátása

7. § (1) A nemzeti könyvtár kiemelt feladata keretében

- a) szervezi a nemzeti gyűjtőkörű könyvtár és az országos szakkönyvtárak együttműködését a nemzeti bibliográfia elkészítése érdekében,
- b) lehetővé teszi a nemzeti bibliográfiai leírások díjmentes felhasználását a könyvtárak számára,
- c) a gyűjteményében lévő könyvtári dokumentumok egy példányát archiválja, gondoskodik az archivált dokumentumpéldányok megfelelő megőrzéséről, védelméről, beleértve a megfelelő tárolás, megelőző állományvédelem, szakszerű karbantartás, könyvkötészet, konzerválás és restaurálás, állományvédelmi mikrofilmzés és elektronikus másolatkészítés feladatait,
- d) építi és gondozza a Nemzeti Névtér Besorolási Állományt, szervezi és koordinálja az országos szakkönyvtárak és egyetemi könyvtárak részvételét a fejlesztésében,
- e) a könyvtárak elektronikus dokumentumszolgáltató tevékenységének országos kompetenciaközpontjaként működik,
- f) a magyar irodalomtudomány, a magyar nyelvtudomány, a magyar történettudomány, a könyvtörténet, a könyvtártudomány területén ellátja az országos szakkönyvtári feladatokat,
- g) kidolgozza a könyvtárak számára az országos könyvtári elektronikus dokumentumok hozzáférhetővé tételére vonatkozó stratégia irányait és elkészíti a módszertani útmutatóját,
- h) kidolgozza a kulturális örökség részét képező magyar internet oldalak archiválásnak a szakmai koncepcióját, előkészíti és működteti az archívumot,
- i) nyilvántartást vezet a könyvtárak által bejelentett elektronikus dokumentumokról és archiválja, szükség esetén helyreállítja a beküldött elektronikus másolatokat, valamint
- j) koordinálja a muzeális dokumentumok országos nyilvántartásának megvalósítását és felügyeli a nyilvántartás megvalósításában résztvevő könyvtárak tevékenységét.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl a nemzeti könyvtár a Kultv. 60. § (3) bekezdése szerinti szakmai szolgáltatásokkal kapcsolatos kiemelt feladata keretében

- a) elemzéseket, kutatásokat végez a könyvtárak működése és használata, valamint az olvasási kultúra fejlesztése vonatkozásában,
- b) a könyvtárakat átfogóan érintő projekteket tervez, szervez, lebonyolít, pályázati tanácsokat ad a könyvtárak számára,
- c) szakmai döntés-előkészítő tevékenységet végez,
- d) országos könyvtári portált, országos könyvtári program és foglalkozás keresőt működtet,
- e) szakképzési és továbbképzési tanfolyamokat akkreditáltat és szervez, továbbá ellátja a vizsgaszervezési feladatokat,
- f) koordinálja a könyvtárosképző helyek együttműködését,
- g) szakmai támogatást nyújt a határon túli magyar könyvtárosok anyanyelvű képzéséhez, továbbképzéséhez, valamint
- h) szakmai irányelvek, normatívák, módszertani ajánlások kidolgozását szervezi, végzi.

(3) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl a nemzeti könyvtár a Kultv. 61. § (4) bekezdése szerinti alapfeladataival kapcsolatos kiemelt feladata keretében

- a) működteti az Országos Dokumentumellátási Rendszer részét képező országos elektronikus dokumentumküldő rendszert, amelynek keretében szolgáltatja a szerzői jog által védett művek elektronikus változatát.

- b)* elektronikus könyvtárakat működtet, internetes tartalomszolgáltatást végez, internetes referenz-szolgáltatást működtet,
- c)* a könyvtárak által meghatározott korlátozásokat figyelembe véve szolgáltatja a könyvtárak által beküldött elektronikus dokumentumokat,
- d)* a kötelesepéldányok alapján statisztikai adatokat szolgáltat a könyvkiadásról, valamint
- e)* részt vesz a kulturális örökség részét képező kép- és hangrögzítés országos nyilvántartási rendszerének megvalósításában.

(4) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl a nemzeti könyvtár a Kultv. 60. § (1) bekezdése szerinti központi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiemelt feladata keretében

- a)* együttműködik a határon túli könyvtárakkal a magyar nyelvű könyvtári dokumentumok cseréje és hozzáférhetővé tétele érdekében, valamint
- b)* részt vesz az Europeana fejlesztésében.

5. Az országos szakkönyvtár és az egyetemi könyvtár kiemelt feladatainak ellátása

8. § (1) Az országos szakkönyvtár és az egyetemi könyvtár a Kultv. 63. § (1) bekezdése szerinti feladatával kapcsolatos kiemelt feladata keretében részt vesz

- a)* a szakterületi információellátás szervezésében, valamint
- b)* a hazai tudományos tevékenység eredményeinek elektronikus formában történő hozzáférhetővé tételében, amely kiterjed
 - ba)* a kutatás nyilvántartására, és
 - bb)* a nyílt hozzáférésű publikációk számbavételére, megőrzésére.

(2) Az országos szakkönyvtár és az egyetemi könyvtár szakterületén a Kultv. 63. § (4) bekezdése szerinti feladatához kapcsolódó kiemelt feladata keretében

- a)* teljességre törekvően gyűjti szakterülete magyar szakirodalmát,
- b)* szakterületén hazai és nemzetközi szak- és tudományos adatbázisok előfizetésével biztosítja a szak tájékoztatást, a dokumentumszolgáltatást,
- c)* elvégzi a számára átadott kötelesepéldányok hosszú távú megőrzését, tartalmi feltárását, szakbibliográfiai és analitikus szakbibliográfiai számbavételét és biztosítja a leírások országos használatát,
- d)* a Magyar Nemzeti Bibliográfia körébe tartozó kiadványok esetében a nemzeti könyvtár által meghatározott szempontok figyelembe vételével elkészíti a bibliográfiai leírásokat,
- e)* elektronikus könyvtári dokumentumokat készít és bibliográfiai leírásokat nyilvántartás céljából bejelenti, elektronikus másolatukat archiválás céljából beküldi a nemzeti könyvtárba,
- f)* részt vesz a magyar szakfolyóiratok tartalomjegyzékeit feltáró adatbázisainak építésében, ennek során az országos rendszerrel kompatibilis adatsere formátumot alkalmaz,
- g)* részt vesz kutatásfejlesztési és innovációs programokban, felsőoktatási tartalomfejlesztésekben, hazai és nemzetközi tudományos együttműködésekben, a tudományos kutatás értékelésében,
- h)* a miniszter által akkreditált képzéssel, vagy abban való részvétellel elősegíti az egész életen át tartó tanulás folyamatát, részt vesz a könyvtári szakemberek továbbképzésében és iskolarendszeren kívüli képzésében,
- i)* részt vesz az országos gyűjtőkörű cikkadatbázis építésében, ennek során a nemzeti könyvtár által meghatározott adatsere formátumot alkalmazza, valamint
- j)* szakterületén részt vesz a tudományos információk elektronikus szolgáltatásában.

(3) Az egyetemi könyvtár a (2) bekezdésben felsorolt tevékenységeket a felsőoktatási képzéshez és kutatáshoz kapcsolódó feladatai ellátása során valósítja meg.

(4) A nemzeti gyűjtőkörű könyvtár kiemelt feladata keretében az országos szakkönyvtár és az egyetemi könyvtár számára az (1) és (2) bekezdésben meghatározott tevékenységeken túl

- a) gyűjti, archiválja és szolgáltatja a termékinformációs kötelezpéldányokat,
- b) archiválja az elektronikus kötelezpéldányok egy másolatát,
- c) a nemzeti könyvtárral együttműködve fejleszti a könyvtári dokumentumok országos lelőhely-nyilvántartását, valamint
- d) együttműködik a nemzeti könyvtárral az Országos Dokumentumellátási Rendszer központi szolgáltató könyvtári feladatainak megszervezésében.

6. A gyűjtőköri szabályzat

9. § (1) A nemzeti könyvtár, az országos szakkönyvtár és az egyetemi könyvtár kiemelt feladatait a fenntartó által meghatározott szakterületen, a szakterületnek megfelelő gyűjtőkörben látja el. A szakterületnek megfelelő gyűjtőkört a szervezeti és működési szabályzatának mellékletét képező gyűjtőköri szabályzat határozza meg.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl a gyűjtőköri szabályzat meghatározza:

- a) a szakterületi témákat és dokumentumtípusokat, amelyeket a könyvtár archiválási céllal gyűjt,
- b) a gyűjteményfejlesztés részletes tartalmi szempontjait,
- c) a beszerzett dokumentumok megőrzési szabályait, valamint
- d) az állományból történő törlés szempontjait.

(3) A gyűjtőköri szabályzatot tartalmazó szervezeti és működési szabályzatot az e rendeletben foglalt feladatok ellátásának összehangolása érdekében a fenntartó a jóváhagyását megelőzően előzetes véleményezésre elküldi a miniszternek.

7. A nyilvános könyvtárak együttműködési kötelezettsége

10. § (1) A kiemelt feladatok megvalósítása érdekében a nyilvános könyvtár együttműködik az 1. § (1) bekezdés *b)-d)* pontja szerinti könyvtárral.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt kötelezettsége teljesítése során a nyilvános könyvtár

- a) figyelembe veszi a nemzeti bibliográfiai leírásokat, amelyek használatát számára a nemzeti könyvtár a 7. § (1) bekezdés *a)* pontja szerint lehetővé teszi,
- b) bejelenti a 7. § (1) bekezdés *i)* pontja szerinti nyilvántartásba az általa készített elektronikus dokumentumokat, valamint
- c) archiválás céljából benyújtja az általa készített elektronikus dokumentum másolatát a nemzeti könyvtárnak.

8. Záró rendelkezések

11. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

12. § Hatályát veszti a Könyvtári Intézet jogállásáról szóló 6/2000. (III. 24.) NKÖM rendelet.

13. § A 9. § (1) bekezdése szerinti gyűjtőköri szabályzatot első alkalommal e rendelet hatályba lépését követő 8 hónapon belül kell a miniszter részére megküldeni.